

Pomůcka studentům

O boji realistických tendencí v hudbě a formalistických tendencí v hudbě

Slova i hudba neznámých autorů*

*Jak nás informoval Resort Hudební bezpečnosti, po autorech se pátrá. R. H. B. ujišťuje, že budou vypátráni.
(poznámka vydavatele)

Od vydavatele

Ještě před tím, než předložíme naši hudební veřejnosti následující dílo, vydavatelství považuje za nezbytné doplnit některé údaje.

Rukopis tohoto díla byl objeven v krabici s nečistotami kandidátem estetických věd P. I. Opostylovem. Pečlivě odděliv od rukopisu přilepené k němu nečistoty, soudruh Opostylov, zběžně jej (rukopis) přehlédnuv, předal jej vydavatelství s vlastní předmlouvou, kterou předkládáme vaší pozornosti.

Toto o rukopise napsal P. I. Opostylov:

>>Když jsem objevil v krabici s nečistotami tento rukopis, chtěl jsem jej původně vrátit zpět, tedy do krabice s nečistotami. Pod nečistotami, které byly přilepeny k rukopisu, jsem však objevil nedokončené dílo vokálního typu. To mě přimělo pečlivě rukopis oddělit od nečistot. (...) ¹

Navzdory přijatým opatřením (byli vyslechnuti všichni skladatelé i všichni básníci) se nepodařilo určit autory (autora? poznámka P. I. Opostylova) hudby ani textu. Je tedy třeba předpokládat, že se jedná o dílo neznámého autora (autorů? poznámka P. I. Opostylova). Mimořádná úroveň jak hudby, tak i textu nás přivedla k názoru, že jde o dílo mimořádné úrovně. Skladatel ² mistrně čerpá z odkazu lidové tvorby (viz č. 6, 12, 23, 28 - od 6. taktu, 33). Hudba se ústrojně pojí s textem, který je prostoupen závažnými idejemi. Prostými a jasnými slovy básník (a snad současně i skladatel, neboť je možné, že se v obou případech jedná o jednu a tutéž osobu - poznámka P. I. Opostylova) nabízí inspirující výzvy. Živě a srozumitelně vystupují tři řečníci, účastníci svobodné diskuse: Jedinicyn, Dvojkin a Trojkin. V Trojkinově řeči se mění próza na poezii. Verš znamenité úrovně (viz č. 33) přímo evokuje domněnky o šíři básníkovy nadání. Přesto si k textu nelze odpustit jednu poznámku: V své řeči Trojkin chybně artikuluje „Rimskij-Korsákov“, ačkoliv všichni víme, že se vyslovuje „Rimskij-Korsakov“. Stejně znamenitě jako verše působí i prozaický text. Autor jako by nás zavedl do Paláce kultury na schůzi věnovanou palčivým problémům naší současnosti, jmenovitě boji realistických tendencí v hudbě s formalistickými tendencemi v tomtéž. Naši práci na poli kultury autor rozhodně nelakuje narůžovo. V britkých a satirických slovech (viz takt č. 4 od „Publikum je u nás jaksi nesprávně zaměřeno.“) stihá ty špatné kulturní pracovníky, kteří nedokážou strhnout návštěvníky kulturních klubů pracujících ke studiu aktuálních otázek hudební vědy.

Poté předseda předává slovo soudruhovi I. S. Jedinicynovi. Hluboká analýza současné situace v hudbě, autorem vložená do úst soudruha I. S. Jedinicyna, vyvolává nadšení účastníků schůze, kteří vítají I. S. Jedinicyna bouřlivým a dlouho neutuchajícím skandovaným potleskem přerůstajícím v ovace (viz č. 13). Je třeba říci, že řeč soudruha Jedinicyna je vskutku základním dokumentem pro otázky hudby. Je psána přístupně a srozumitelně. Hudební rozbor poskytneme později.

Posléze předseda přenechává slovo soudruhovi A. A. Dvojkinovi. Oslavný vtíp řečníka a jeho duchaplné výpady proti disonancím a atonalitě vyvolávají smích účastníků (viz č. 15 a 16). I smích bojuje. Ano, soudruh Dvojkin svými zacilenými poznámkami na adresu všech těch „teorií“ a „teorijek“ disonantistů a atonalistů rozmázl všechny tyto „teorie“ a „teorijky“ na celé čáře. Zcela jasně definuje soudruh A. A. Dvojkin melodičnost a uměřenost (viz č. 17). Jeho výroky o melodičnosti a uměřenosti se stanou součástí zlatého fondu naší muzikologie. Opravdový vrchol pak představují Dvojkinovy pasáže o

lezgince. Bez nějakých zavádějících pasáží přesvědčivě dokazuje, že lezginka v kavkazských operách musí být pravá. Nesmírně obsažné vystoupení soudruha A. A. Dvojkina přijali účastníci schůze s vřelými sympatiemi.

Autor (nebo autoři? poznámka P. O.) dokázal zdařile vystihnout atmosféru svobodné diskuse, což se zvláště projevuje ve vystoupení soudruha D. T. Trojkina - žel ve vystoupení nedokončeném. Soudruh Trojkin přesvědčivě poukazuje na to, že potřebujeme symfonie, suity, symfonické básně. Pojednává o složitém duševním světě našeho člověka a vyzývá nás, abychom se učili od klasiků (viz č. 28).

Skladatel s velkým mistrovstvím a s opravdovým novátorstvím vyjádřil ve své hudbě všechny hloubky textu. Právem využívá i velké bohatství lidového umění. Tak třeba v řeči I. S. Jedinicyna je cítit něco kavkazského. V řeči A. A. Dvojkina, zvláště při slovech, že lezginka musí být pravá, také cítíme něco kavkazského. V řeči D. T. Trojkina, v pasáži, v níž vyzývá, abychom se učili od klasiků, je mistrně využita Kamarinskaja (viz č. 28). Skladatel zvláště přesvědčivě interpretuje nejvýznamnější místa textu. V okamžiku, kdy se pojednává o kráse, je hudba krásná (viz č. 17). Tam, kde se hovoří o melodičnosti, je hudba melodická (viz č. 19). Právě a pouze takto se mají spojovat hudba a text. Jestliže tomu tak je, *a opravdu tomu tak je*, pak je třeba konstatovat, že se toto spojení skladatelů plně zdařilo. Vše je spojeno hudbou, v níž postřehneme ruské kořeny (od č. 33). To svědčí o tom, že autor přiznává *ruské hudební kultuře vedoucí úlohu*.³ Ne vše beze zbytku se skladateli zdařilo. Již dříve jsem poukázal na to, že akcentuje „a“ ve slově „Korsákov“, ačkoliv všichni dobře vědí, že přízvuk je na „o“ - „Korsakov“ (viz řeč na Sjezdu skladatelů). To je samozřejmě podstatný nedostatek partitury,⁴ nikoliv však nedostatek převažující. Základní přednosti analyzované skladby jsou lidovost, jasnost, hloubka a opravdové novátorství...<<<

- Zde rukopisná předmluva P. I. Opostylova náhle končí.

Před časem P. I. Opostylov ve shodě s inspirujícími idejemi a principy bojoval jak napravo, tak i nalevo, ztratil rovnováhu a spadl do krabice s nečistotami. Jeho spolubojovníci, kteří byli spolu s ním v akci - a sice člen výboru Ministerstva ideové čistoty B. S. Srjurikov, stejně jako pracovníci resortu Hudební bezpečnosti B. M. Jastrustovskij a P. I. Srjumin - z telefonního automatu, který se shodou okolností nacházel ve stejné části města, neprodleně kontaktovali nejbližší fekální jednotku, která se na místo dostavila bez prodlení ihned po popsání incidentu. Vyzbrojeni nejmodernější technikou, specialisté z fekální stanice, která se řadí k nejlepším fekálním stanicím v hlavním městě, vyňali z krabice s nečistotami toliko sedm kusů trusu, z nichž žádný nebyl identifikován jako soudruh Opostylov. V besedě s naším spolupracovníkem fekální expert doktor **Ubijecv** sdělil, že takové případy jsou známy a že pokud umístíme člověka typu Opostylova do krabice s nečistotami, pak se v nich následně celý rozpustí, přičemž nelze odlišit trus od P. I. Opostylova. Tragický konec P. I. Opostylova byl zaprotokolován milicí a fekální stanicí. Když se o tragickém konci P. I. Opostylova dozvěděli vyšší a vysocí činitelé, jednomyslně deklarovali: „Jaká škoda! Je nám třeba Opostylovů.“

Je povinností našich hudebních činitelů dokončit tuto skvělou a hlubokou analýzu soudruha Opostylova a jednat v jejím duchu.

¹ poznámka vydavatele: P. I. Opostylov dále podrobně

popisuje, jak oddělil nečistoty od rukopisu. Tento popis sám nepředstavuje vědecký zájem, proto jej vydavatel vypouští.

² poznámka P. I. Opostylova: Ve všech dalších případech, když bude řeč o autorovi hudby, budu psát „skladatel“ a v souladu s tím o autorovi textu - „básník“, přestože existuje možnost, že skladatel i básník jsou jedna a tatáž osoba.

³ poznámka vydavatele: Užití kurzívy: P. I. Opostylov

⁴ poznámka vydavatele: Soudruh Opostylov se mýlí: skladba existuje pouze v klavírní verzi.